

AALBORG UNIVERSITET

OVERGANGEN TIL ET SPROGSTUDIUM PÅ UNIVERSITETET

- EN UNDERSØGELSE AF SPANSK- OG
TYSKSTUDERENDES STUDIESTART

Kristine Bundgaard, Lotte Dam & Rikke Hartmann Haugaard
Aalborg Universitet, Institut for Kultur og Læring

1. INTRODUKTION

Projektet har haft til formål at undersøge studerendes overgang fra deres ungdomsuddannelse til et sprogstudium på universitetet med det afsæt, at denne overgang er væsentlig for deres videre faglige udvikling. Vigtigheden af denne overgang er også understreget i *Strategi for styrkelse af fremmedsprog i uddannelsessystemet*. Med undersøgelsen har vi ønsket at opnå viden om de studerende, når de begynder på universitetet, hvilke forventninger de har til deres sprogstudium samt de oplevelser, de får i løbet af deres første studietid. I denne rapport beskrives undersøgelsen, ligesom den munder ud i en række praksisanbefalinger, som kan lette overgangen til de videregående sproguddannelser på universiteterne.

Virkeligheden har desværre ændret sig for sproguddannelserne i tysk og spansk på Aalborg Universitet, siden vi igangsatte projektet. I november 2019 offentliggjorde Det Humanistiske Fakultet på Aalborg Universitet, at optaget på bacheloruddannelserne i International Virksomhedskommunikation i tysk og spansk samt bacheloruddannelsen i tysk lukkes fra og med efteråret 2020. Kandidatuddannelsen i International Virksomhedskommunikation i tysk og spansk har sidste optag i efteråret 2020, og kandidatuddannelsen i tysk har sidste optag i efteråret 2022. Sidefagsuddannelsen i tysk lukkes fra og med efteråret 2020. Bacheloruddannelsen i Spansk, Sprog og Internationale Studier består.

2. METODE

Undersøgelsen tager afsæt i en spørgeskemaundersøgelse, som vi gennemførte med 2. semesters-studerende i foråret 2018 som en pilotundersøgelse. Spørgeskemaundersøgelsen fokuserede på temaer som de studerendes faglige niveau, motivation, oplevelse af undervisningen, studieadfærd, syn på sprogfag som fx grammatik og på egne og medstuderendes kompetencer. Undersøgelsen styrkede vores antagelse om, at bl.a. disse temaer er relevante at undersøge, og dette projekt trækker således på viden opnået gennem spørgeskemaundersøgelsen. Metodisk anvender projektet dels observationer af tysk- og spanskundervisning på ungdomsuddannelser og dels to runder fokusgruppeinterviews med nye studerende på tysk- og spanskuddannelserne på Aalborg Universitet.

I august 2019 observerede vi således tysk- og spanskundervisning på hhv. Hasseris Gymnasium, Aalborghus Gymnasium og Aalborg Katedralskole, jf. Tabel 1. På Hasseris Gymnasium overværede vi tyskundervisning i hhv. 2.g og 3.g samt spanskundervisning i 3.g. På Aalborghus Gymnasium overværede vi tyskundervisning i 3.g. samt spanskundervisning i 2.g. Endelig overværede vi undervisning i spansk i hhv. 2.g. (to forskellige hold) og 3.g. på Aalborg Katedralskole. I alle tilfælde talte vi desuden med eleverne og lærerne om undervisningen.

OVERGANGEN TIL ET SPROGSTUDIUM PÅ UNIVERSITETET – EN UNDERSØGELSE AF SPANSK- OG TYSKSTUDERENDES STUDIESTART

Ungdomsuddannelser (STX)	Observationer
Hasseris Gymnasium (23. august 2019)	Tyskundervisning i hhv. 2.g og 3.g Spanskundervisning i 3.g
Aalborghus Gymnasium (26. august 2019)	Tyskundervisning i 3.g. Spanskundervisning i 2.g.
Aalborg Katedralskole (28. august 2019)	Spanskundervisning i hhv. 2.g. (to hold) og 3.g.

Tabel 1. Observationer på ungdomsuddannelser

I september 2019 gennemførte vi første runde fokusgruppeinterviews med studerende, som netop var startet på et tysk- eller spanskstudium på Aalborg Universitet, jf. Tabel 2. Denne runde interviews fandt sted i begyndelsen af september med det formål, at de studerende endnu ikke havde gjort sig mange erfaringer med deres sprogstudium, idet vi gerne ville fokusere på deres forventninger i denne runde. Dette resulterede i tre fokusgruppeinterviews:

Uddannelse	Antal studerende
Bacheloruddannelsen i tysk	4 studerende
International Virksomhedskommunikation i tysk (6. september 2019)	4 studerende
Spansk, Sprog og Internationale Studier (10. september 2019)	7 studerende
International Virksomhedskommunikation i spansk (4. september 2019)	8 studerende

Tabel 2. Første runde fokusgruppeinterviews

I februar 2020 gennemførte vi anden runde i form af tre opfølgende fokusgruppeinterviews med studerende fra de samme uddannelser, jf. Tabel 3. Formålet var her at spørge til de erfaringer, de studerende havde gjort sig i forbindelse med overgangen til et sprogstudium på universitetet. Dette resulterede ligeledes i tre fokusgruppeinterviews:

Uddannelse	Antal studerende
Bacheloruddannelsen i tysk (5. februar 2020)	3 studerende
Spansk, Sprog og Internationale Studier (3. februar 2020)	11 studerende
International Virksomhedskommunikation i spansk (5. februar 2020)	5 studerende

Tabel 3. Anden runde fokusgruppeinterviews

Vi talte altså med 23 studerende i første interviewrunde, hvilket svarede til 64% af de studerende på uddannelserne. I anden interviewrunde talte vi med 19 studerende, hvilket svarede til 63% af de studerende på uddannelserne. Der var et stort overlap mellem deltagerne i første og anden interviewrunde, om end der også var studerende, der af forskellige årsager deltog første gang, men ikke anden gang, og omvendt. Desværre deltog ingen studerende fra International Virksomhedskommunikation i tysk i

anden runde. Fokusgruppeinterviewene blev optaget på video og blev efterfølgende transskriberet.

Følgende empiri danner baggrund for vores analyser:

- Noter fra undervisningsobservationer samt samtaler med elever og lærere på ungdomsuddannelser
- Film- og lydoptagelser af fokusgruppeinterviews
- Transskriberede fokusgruppeinterviews
- Noter taget under fokusgruppeinterviews

Observationerne på ungdomsuddannelserne fødte dels ind til de spørgsmål, vi stillede i fokusgruppeinterviewene, og indgik dels i analysen efterfølgende. Data fra første runde fokusgruppeinterviews fødte ind til de spørgsmål, vi stillede i anden runde fokusgruppeinterviews, og i analysen sammenholdt vi svarene fra de to interviewrunder.

3. ANALYSE / RESULTATER

Nedenfor beskrives resultaterne af vores analyse af ovenstående empiriske materiale.

3.1 OBSERVATIONER PÅ UNGDOMSUDDANNELSER OG SAMTALER MED ELEVER/LÆRERE

Observationerne på ungdomsuddannelserne gav indtryk af, at de studerende er vant til en høj grad af sekventiering, dvs. en høj grad af variation i øvelser eller øvelsestyper. Dette spænder typisk fra 6-7 til 13-14 forskellige aktiviteter i løbet af et modul. Ofte var øvelserne kombineret med en eller anden form for bevægelse, fx at eleverne gik rundt i klasseværelset og talte fremmedsproget med hinanden. Desuden viste observationerne, at eleverne ofte arbejder i par eller grupper, og at undervisningen kun i korte intervaller er lærerstyret, dvs. hvor læreren forklarer ved tavlen og stiller spørgsmål til den samlede klasse.

Observationerne viste også, at undervisningen bærer præg af at være anvendelsesorienteret i den forstand, at der er fokus på at øve den mundtlige sprogfærdighed og i mindre grad på korrekthed. Dette er i tråd med lærerplanernes fokus på arbejdsformer og opgavetyper, som udvikler elevernes kommunikative kompetencer, og på det forhold, at sammenhængende og flydende/nuanceret sprog anses som vigtigere end korrekthed i detaljen.

I slutningen af hvert modul snakkede vi kort med eleverne og spurgte dem til tre overordnede temaer: Fremmedsprogs betydning, deres egen interesse for fremmedsprog og undervisningsmetode. Mange af eleverne mente, at sprog er en vigtig kompetence i en globaliseret verden, både ift. jobs i virksomheder, hvor man skal kommunikere med udenlandske samarbejdspartnere, og også ift. rejser i udlandet. Flere nævnte, at de kan lide sprog, og at sprog kan være en vej til indblik i og

OVERGANGEN TIL ET SPROGSTUDIUM PÅ UNIVERSITETET – EN UNDERSØGELSE AF SPANSK- OG TYSKSTUDERENDES STUDIESTART

forståelse for andres kulturer, ligesom det kan give mulighed for at arbejde eller studere i udlandet. Få af eleverne gav udtryk for, at de kunne tænke sig at studere fremmedsprog, mens andre, men stadig få, elever gav udtryk for, at de kunne finde på at studere i fremmedsprogsområdet. Ift. undervisningsmetode spurgte vi bl.a. eleverne til deres læringsstile, dvs. hvordan de lærer bedst. Her fremhævede rigtig mange elever, at de sætter pris på variation i undervisningen. Som konkrete eksempler nævnte en elev, at variationen gør, at man ikke keder sig, en anden at stor variation gør, at der læres meget, og en tredje at det er godt at have om samme emne på forskellige måder. Mange elever nævnte også, at de foretrækker elevstyret og par-/gruppearbejde frem for lærerstyret undervisning. En elev nævnte fx, at vedkommende ikke får så meget ud af, at læreren snakkede, og en anden sagde, at det kan virke demotiverende, når en lærer står og snakker, fordi man mister koncentrationen. Flere sagde dog også, at de sætter pris på en blanding af det elev- og lærerstyrede. En del elever nævnte også, at de anser det at øve den mundtlige sprogfærdighed som essentielt, og at den sproglige korrekthed ikke er så vigtig i den sammenhæng.

I vores samtaler med lærerne understregede flere, at de lægger vægt på variation i undervisningen. En lærer udtalte i denne sammenhæng med reference til ikke-varieret undervisning, at "det [...] dræber dem". En lærer nævnte, at sekvenserne skal være kortere, jo lavere klassetrinnet/niveauet er, for at eleverne kan holde fokus. En anden lærer nævnte, at hun er gået bort fra en masse traditionel gennemgang i klassen, og at eleverne i stedet primært arbejder selv eller i par/grupper. Samme lærer henviste også til, at det store omfang af par-/gruppearbejde fungerer bedre på stamhold end på valgfagshold, hvor eleverne ikke kender hinanden så godt. Med reference til grammatik nævnte en lærer i tysk, at der er mere fokus på skriftlighed og grammatik i 3.g end i 2.g. Desuden ser undervisningen i grammatik ud til at være induktiv/tekstforankret i den forstand, at undervisningen i grammatik tager udgangspunkt i de tekster, der aktuelt arbejdes med. En anden lærer nævnte i denne sammenhæng, at det kan være svært at nå omkring alle de relevante grammatiske emner, fordi det hele tiden skal være tekstforankret, og at hun oplevede, at mange af hendes elever bliver frustrerede over den induktive grammatikundervisning.

Nogle af lærerne henviste til, at elevernes niveau er lavere end tidligere, og at de til tider oplever en relativt stor niveauforskel mellem elever fra folkeskolen og elever fra privatskoler, og det blev forklaret med, at lærerne på privatskolerne har tysk som linjefag, mens mange lærere i folkeskolen ikke har det, men er blevet pålagt at undervise i faget. Elever der kan latinske betegnelser (ofte fra privatskoler) er bedre hjulpet. En lærer havde desuden taget den beslutning at bede eleverne om at producere tekst på fremmedsproget i hånden, da han/hun mener, at det understøtter deres læring inden for sprogproduktion bedre, end når de gør brug af teknologiske hjælpemidler som fx Words indbyggede korrekturværktøj og Google Translate. Endelig gav nogle lærere udtryk for en fornemmelse af, at elevernes interesse for tysk – eller mangel på samme – grundlægges allerede i folkeskolen, og at den bliver påvirket af deres omgivelser syn på fremmedsprog.

3.2 FOKUSGRUPPEINTERVIEWS

Første runde af fokusgruppeinterviewene var struktureret i fire overordnede temaer: 1) Motivation og baggrund for uddannelsesvalg, 2) Generelle forventninger til uddannelsen og erfaringer med gode undervisningsformer, 3) Holdninger til det faglige niveau på universitetet og 4) Studieadfærd/arbejdsindsats.

Anden runde var struktureret i seks overordnede temaer: 1) Det faglige niveau, 2) Det faglige indhold, 3) Studieadfærd/arbejdsindsats, 4) Holdning til sproglig korrekthed, 5) Prøver efter 1. semester og 6) Lukning af spansk- og tyskuddannelser på Aalborg Universitet.

Nedenfor følger en gennemgang af de studerendes svar. Gennemgangen er struktureret i afsnit, hvor temaerne fra de to interviewrunder samles, hvor det er relevant.

3.2.1 MOTIVATION OG BAGGRUND FOR UDDANNELSESVALG

De studerendes svar vidner generelt om en stor interesse for deres pågældende fremmedsprog. Særligt de studerende fra Spansk, Sprog og Internationale Studier udtrykker en stor forkærlighed for det spanske sprog:

"Jeg [...] faldt for det."

"[...] blev bare endnu mere forelsket i sproget."

"Jeg har bare elsket spansk, siden jeg var i teenageårene."

Flere af de studerende henviste til fremmedsprogskompetencer som en mangelvare og som en måde at skille sig ud på. De studerende, som havde gjort sig forestillinger om karrieremuligheder efterfølgende, nævnte fx gymnasielærerjobs, jobs i virksomheder (med fx strategi og PR), jobs inden for turisme, i NGO'er og inden for diplomati. Flere nævnte også, at studiet kan være en vej til jobs i udlandet.

Særligt interviewet med de tyskstuderende pegede dog også på, at de studerende har valgt et tyskstudium på trods af kommentarer fra venner og familie, hvor et sprogstudium italesættes som udsigtsløst, og hvor de oplever skeptiske reaktioner på deres uddannelsesvalg. Tre ud af de otte studerende, der deltog i første fokusgruppeinterview, havde gået på andre universitetsuddannelser før deres tyskstudium og havde bl.a. oplevet, at de naturvidenskabelige uddannelser blev sat op på en piedestal, og at de var blevet anbefalet at vælge noget, "hvor der også var arbejde efterfølgende". En studerende fra Spansk, Sprog og Internationale Studier havde også i første omgang overvejet en naturvidenskabelig uddannelse, men gav udtryk for, at hendes valg af et sprogstudium hænger sammen med optagelseskravene:

"Det er altså bare en del nemmere at komme ind på sproglige uddannelser."

3.2.2 FORVENTNINGER TIL UDDANNELSEN, DET FAGLIGE NIVEAU OG DET FAGLIGE INDHOLD

I første interviewrunde gav mange af de studerende udtryk for, at de forventede, at undervisningen på universitetet primært ville have karakter af forelæsninger og envejskommunikation. Samtidig forventede de også en større grad af selvstændighed. Adspurgte om, hvilke undervisningsformer de fandt særligt givende, svarede nogle studerende, at de lærer meget af tavleundervisning, hvorimod andre nævnte, at det påvirker deres koncentration negativt, hvis en underviser forelæser i lang tid. Flere studerende nævnte, at gruppearbejdet på deres ungdomsuddannelser ofte ikke er så produktivt, blandt andet fordi eleverne har en forskellig grad af interesse i faget. I anden runde interviews var der bred enighed om, at der generelt er en god variation i undervisningen på universitetet, og at underviserne gør en indsats for at involvere de studerende. Mange af de studerende sætter desuden pris på de praktiske øvelser og opgaver, der er i undervisningen.

I forhold til det faglige niveau på universitetet spurgte vi i første runde de studerende, om de mente, at der burde være et fastlagt niveau, eller om niveauet burde tilpasses de studerende. En del af de studerende kommenterede i denne sammenhæng også på deres egne forventninger til det faglige niveau. Her udtalte flere, at de forventede, at niveauet ville være en del højere end på ungdomsuddannelsen. Mange studerende udtrykte, at de havde været meget bekymrede for, om de ville være bagud ift. deres medstuderende. En studerende fra Spansk, Sprog og Internationale Studier udtalte fx:

”Jeg var skrækslagen, det var jeg virkelig.”

En enkelt studerende forventede et fastlagt fagligt universitetsniveau og mente ikke, at der skal tages hensyn til de aktuelle studerendes niveau. En hel del andre mente, at der bør være lidt råderum ift. niveauet, uden at det må blive for lavt. Nogle studerende udtrykte en forventning om, at underviserne danner sig en fornemmelse af de nye studerendes niveau og tilpasser undervisningen i den første tid, så de studerende får en chance for at følge med. En studerende fra bacheloruddannelsen i tysk nævnte for eksempel, at når der ikke er noget adgangskrav for at blive optaget på studiet, så regnede han/hun med, at der ville blive taget hensyn. I tråd med dette udtalte en studerende fra Spansk, Sprog og Internationale Studier, at han/hun forventede, at der ville være rigelig hjælp at hente, når de fleste ikke har mulighed for at vælge spansk i folkeskolen.

I anden runde vendte vi tilbage til spørgsmålet om det faglige niveau og spurgte de studerende til deres oplevelser. En del studerende havde oplevet overgangen fra deres ungdomsuddannelse til universitetet som flydende:

”Det var min oplevelse, at det ikke var et kæmpe spring.”

”Jeg synes, det gik meget godt til at starte med, altså det var fint. Det lignede meget det, man havde haft i gymnasiet, følte jeg i hvert fald [...] og så blev det så gradvist sværere og sværere.”

OVERGANGEN TIL ET SPROGSTUDIUM PÅ UNIVERSITETET – EN UNDERSØGELSE AF SPANSK- OG TYSKSTUDERENDES STUDIESTART

"Altså jeg havde hørt rygter om, at når man starter herude, så er det ligesom sådan en stopklods, altså det skulle være sådan ret svært, men jeg synes [...], at man gradvis kom op ad en trappe, der bliver sværere og sværere, men fra start af virkede det meget lige til."

Andre påpegede aspekter, som gjorde overgangen svær. Flere studerende påpegede fx faget grammatik som svært, særligt på spanskuddannelserne:

"Lige præcis grammatik det har vi ikke haft særligt meget af på mit gymnasium [...], så det synes jeg var svært at starte ud med."

"Altså i starten der var det sådan lidt overvældende især med grammatikken, det var altså meget sværere end det, man var vant til, men jeg synes, at det var fint, når man kom ind i rytmen."

"Jeg synes også, der var lidt et spring fra gymnasiet og så hertil, jeg følte lidt, at det var sådan et hop, jeg havde regnet med at der ville være noget repetition, så jeg var faktisk nødt til at gå tilbage og læse mine noter fra gymnasiet."

Andre elementer, som blev nævnt som svære i overgangen, er fremmedsproget som undervisningssprog, hvilket ikke alle er vant til fra ungdomsuddannelsen, at progressionen i grammatik er hurtigere i den forstand, at de enkelte grammatiske emner ikke behandles i ret lang tid ad gangen, og at det kan være svært at læse faglitteratur på fremmedsproget. Enkelte havde forventet, at niveauet ville have været højere.

I forhold til det faglige indhold på uddannelsen spurgte vi i anden interviewrunde de studerende, om de kunne se indholdets relevans, og om de oplevede, at undervisningsmaterialet og undervisningens tilrettelæggelse understøttede deres læring. De fleste studerende gav udtryk for, at de finder det faglige indhold relevant:

"Der er mange ting, hvor jeg tænker, okay, det kommer jeg faktisk til at bruge fremfor gymnasiet, og der kan huske, at jeg tænkte sådan 'hvad skal jeg bruge det til?'. Det er meget sådan relevant, føler jeg."

"Jeg synes, det har været fint relevant."

Der var dog en række ting, som de studerende havde undret sig over. Fx havde to studerende fra bacheloruddannelsen i tysk haft lidt svært ved at se relevansen af et fag om mediekultur, og én af de studerende havde desuden svært ved at se relevansen af et fag om humanistisk videnskabsteori:

"Jeg synes, at alt den sprogundervisning, vi har, er relevant, men så nogle gange så kan det godt være med humanistisk videnskabsteori, der ved jeg ikke hvor meget at det er det jeg er kommet for. Men det er jo selvfølgelig en del af uddannelsen, det er jo en humanistisk uddannelse".

OVERGANGEN TIL ET SPROGSTUDIUM PÅ UNIVERSITETET – EN UNDERSØGELSE AF SPANSK- OG TYSKSTUDERENDES STUDIESTART

Derimod kunne han/hun "absolut" se relevansen af fx grammatik som selvstændigt fag og et fag i skriftlig sprogproduktion. En studerende fra International Virksomhedskommunikation i spansk undrede sig desuden på 1. semester over et stort fokus på sprog/kultur frem for virksomhedskommunikation:

"Jeg havde det sådan lidt i starten [...] der følte jeg faktisk, at det handlede meget mere om sprog og kultur, end det handlede om det med virksomheder og kommunikation [...] og så tænkte jeg 'er jeg kommet på den helt forkerte studieretning eller hvad sker der?'. Jeg troede, at jeg skulle have virksomhedskommunikation, men allerede de tre dage vi har været tilbage nu, så føler jeg jo, at vi har meget mere virksomhedskommunikation, så jeg kan også godt forstå nu, at der skulle ligesom lige opbygges den her generelle base, hvad land er vi i, og hvad der sker der, før man kan begynde at tage steppet videre."

Ligeledes havde en studerende fra Spansk, Sprog og Internationale Studier indimellem haft svært ved at se relevansen:

"Jeg vil sige, at der har været mange gange, hvor man virkelig lige skal tænke 'okay, der er også en anden side af det her studie', fordi så har det godt nok været langhåret [...] hvor man tænker 'jamen hvad skal jeg bruge det til?'. Men alt det, vi har lavet på første semester, det har jo været en grundsten for, hvad man kan bygge videre på".

Mange studerende gav udtryk for, at undervisningsmaterialet og undervisningens tilrettelæggelse understøtter deres læring. Mange understregede en blanding af forberedelse, forelæsning og øvelser som udbytterigt:

"Så lærer man det på klassen, og så skal man selv lave en opgave, hvor man ligesom får brugt det man har lært, det er en god måde at få det vendt, synes jeg [...] også hvis der er noget, man ikke har forstået, det opdager man jo også, hvis man så selv skal i gang med at løse problemet, og så har man så mulighed for at lære det."

"Jeg tænker også i forhold til det med, at man starter med måske at have en forståelse, og så efter man ligesom får de her opgaver og snakker om det på klassen, at så får man ligesom en ny forståelse, så på den måde bliver man ved med at opbygge den her viden, hvis man kan sige det sådan".

Flere studerende mente, at undervisningen er tilstrækkeligt varieret:

"Overordnet set så er der en fin variation, der er ikke noget at komme efter."

"Jeg synes også, de har været gode [...] til både at have praktisk og forelæsninger, og det er sådan en god 50/50, synes jeg [...] og det hjælper helt klart meget så man ligesom holder koncentrationen og lærer mere."

OVERGANGEN TIL ET SPROGSTUDIUM PÅ UNIVERSITETET – EN UNDERSØGELSE AF SPANSK- OG TYSKSTUDERENDES STUDIESTART

"Lærerne gør bestemt noget for at holde os involveret i undervisningen."

En studerende gav desuden udtryk for, at det er rart, at undervisningen er mindre varieret end på ungdomsuddannelsen, da han/hun syntes, at undervisningen på ungdomsuddannelsen bar præg af for mange skift:

"Jeg vil virkelig ikke tilbage til det der med at rende rundt på gangen og snakke et eller andet i to minutter og sådan noget."

Enkelte studerende påpegede dog også, at der indimellem er for lidt variation, og at det går ud over koncentrationen:

"Hvor det bare er ensformigt, hvor det bare er forelæsning, altså hvor underviseren bare talte i to timer, så kan man godt, selvfølgelig man prøver jo at følge med, men man kan jo ikke undgå, at man er ikke lige så aktiv som hvis man selv skal."

En studerende gav fx også udtryk for, at undervisningen er vigtig for deres læring:

"Jeg lærer i hvert fald helt sikkert bedst til undervisningen, fordi det man læser derhjemme, jo det er da også fint nok, så er man lidt forberedt, og så ved man, hvad der skal ske [...] undervisningen giver mig mere end det, jeg læser hjemme."

I tråd med dette efterspurgte flere studerende på Spansk, Sprog og Internationale Studier mere øvelsesmateriale og mere tid til at arbejde praktisk med øvelser i undervisningen:

"Måske for eksempel i grammatik så kunne jeg godt bruge mere tid til at sidde og lave noget, fordi hvis man antager, at folk har læst det hjemmefra, at man så mere sidder med det, så man kan stille spørgsmål til det, man synes, er svært, ved at aktivt og prøve det, men igen, det er jo forskelligt, hvordan man lærer, det er bare, at jeg vil hellere sidde og prøve det og så finde ud af, at her er et eller andet jeg ikke lige forstår det og så få det uddybet."

De studerende havde forskellige oplevelser med det faktum, at mange undervisere selv sammensætter deres undervisningsmaterialer frem for at bruge en bestemt lærebog. Her udtrykte en studerende, at:

"Det er fedt, at det er specifikt udvalgte tekster/filer til hvert emne i stedet for en 200 siders bog, hvor man kun skal læse et par kapitler."

En anden studerende fremhævede dog dette som en ulempe, da:

"Det er svært at finde en rød tråd/sammenhæng i uddannelsen. Vores emner har føltes, som om de har været i øst og vest."

OVERGANGEN TIL ET SPROGSTUDIUM PÅ UNIVERSITETET – EN UNDERSØGELSE AF SPANSK- OG TYSKSTUDERENDES STUDIESTART

Ansporet af, at der på ungdomsuddannelserne er fokus på at øve den mundtlige sprogfærdighed og i mindre grad på sproglig korrekthed, spurgte vi i anden interviewrunde de studerende, hvor vigtig de mente, sproglig korrekthed er i en professionel sammenhæng. Dette var der delte meninger om. En del studerende mente, at den sproglige korrekthed ikke er så vigtig, bare man forstår hinanden:

"[sproglig korrekthed er] ikke vigtigt [...] til en vis grad, man skal bare kunne forstå hinanden, så der ikke er nogle misforståelser på nogen måder, men bare så længe man kunne forstå hinanden. Jeg ved godt, hvad du siger med professionel sammenhæng, så man vil jo også gerne have, at det er finere på en eller anden måde, men det ved jeg ikke, så længe man kan omgås med de andre."

"Men ja, selvfølgelig er det vigtigt, som XX siger, at man er professionel og agerer professionelt, men lige sådan et land som Spanien og måske også nogle steder i Latinamerika, der er de jo ikke sådan supergode til engelsk, i hvert fald ikke mange af dem, oplever jeg. Så de har det måske også lidt på samme måde, altså hvis de kommer og skal fortælle os et eller andet på gebrokkent engelsk, så må de også acceptere, at vi måske ikke er fyldende og mega talent i spansk, så det går lidt begge veje, føler jeg. Det vigtigste er bare, at man forstår hinanden."

Andre studerende mente dog, at korrektheden er vigtig:

"Jeg synes egentligt, at det betyder ret meget, altså det viser jo, at man er professionel, hvis man kan tale sproget, som det faktisk er, altså det får en til at blive mere professionel. Men jeg kan også godt se, det der med at så længe ens besked kommer frem, men alligevel, jeg synes, at det er ret vigtigt."

"Altså hvis det er en virksomhed, hvor jeg skal samarbejde med, så vil jeg føle, at det svækkede min egen troværdighed, at jeg ikke var korrekt nok. Jeg synes, at kommunikation er vigtigt, og det er også det der er vigtigst, at man får sit budskab igennem, men hvis jeg skal handle med nogle, så vil jeg bare gerne have styr på mine ting."

"Men for mit personlige vedkommende så synes jeg, at korrekthed er vigtigt, for ikke at have spildt de her fem år på en eller anden måde, hvis det var, at jeg kom ud herfra og så stadig snakkede dårlig grammatisk tysk"

Flere studerende nævnte også, at vigtigheden af sproglig korrekthed afhænger af, hvilket job man bliver ansat til, og om kommunikationen foregår mundtligt eller skriftligt.

I forskellige sammenhænge i de to interviewrunder henviste flere studerende til, at der ikke er mange studerende på deres uddannelser. Nogle er blevet skuffede over, at der ikke er flere medstuderende, nogle henviser til undervisningen som meget intens pga. det lave antal studerende, og nogle understreger de små hold som en fordel i den forstand, at de studerende hurtigt kan få hjælp fra underviseren, og at et lille hold er

en fordel i et sprogfag, fordi det skaber rum for at få trænet den mundtlige sprogfærdighed.

3.2.3 STUDIEADFÆRD/ARBEJDSINDSATS

Som svar på spørgsmålene om deres studieadfærd og arbejdsindsats nævnte en del studerende i første interviewrunde, at de forventede, det ville blive en udfordring med den store mængde selvstændige læsestof. Nogle studerende havde allerede før det første interview stiftet bekendtskab med det, idet de ved afholdelsen af interviewene allerede havde haft nogle få timer. En studerende var fx blevet meget overrasket over mængden og sværhedsgraden af læsningen til morgenens undervisning og berettede, at han/hun havde fået et "chok" og håbede, at der var tale om en "skræmmekampagne". En anden studerende syntes også, det var tidligt at få den slags læsestof, og en tredje studerende lod også til at være blevet overrasket:

"Man kan også sige i forhold til gymnasiet, hvor du var vant til, at måske kunne man lige nå at læse lektierne til næste time i frikvarteret, og det kan man jo ikke her."

En enkelt studerende nævnte, at det ikke i sig selv er en udfordring med en stor mængde læsestof, da det samme var tilfældet på gymnasiet, men at sværhedsgraden er noget højere:

"Det er bare fordi, niveauet er meget, meget højere end det, man har været vant til. Det er sådan, at en spansk tekst i gymnasiet er slet ikke det samme som en spansk tekst, man skal læse her."

Dette kunne være i tråd med en anden studerendes udtalelse om, at det kan være svært at læse faglitteratur på fremmedsproget (jf. 3.2.2).

En del studerende nævnte, at en af udfordringerne i overgangen er, at de skal lære at planlægge deres egen tid, både ift. at prioritere mellem forberedelsen til forskellige undervisningslektioner og ift. at prioritere mellem studiet og fritidsjobs:

"Jeg tror egentligt bare, det handler om at komme ind i en rutine [...] ja, prioritere sin tid og måske tænke, at det er ikke alt, man kan nå at læse, men lære at finde ud af, hvad der er vigtigst."

"Man skal være god til at disponere over egen tid [...] Jeg tror, det bliver lidt svært for mig at skulle styre det."

"Jeg tænker i hvert fald, at det er noget, man lige skal vænne sig til, og så måske blive meget bedre til sådan at strukturere, hvordan man lige griber det an, og hvornår man skal gøre det for at kunne nå det hele."

"Man skal også bruge meget længere tid på at læse det, altså vi er ikke vant til, at man skal læse så meget lektier derhjemme fra, så vi skal måske prioritere

OVERGANGEN TIL ET SPROGSTUDIUM PÅ UNIVERSITETET – EN UNDERSØGELSE AF SPANSK- OG TYSKSTUDERENDES STUDIESTART

skolen mere end det andet, det gjorde vi jo ikke så meget på ungdomsuddannelserne.”

Flere studerende nævnte Moodle, som er Aalborg Universitets digitale læringsplatform, som en stor udfordring. En studerende nævnte, at det er svært at få overblik over, hvad man skal forberede, og at det er en udfordring, at undervisere angiver forberedelse på forskellige måder. En studerende nævnte fx, at den største udfordring, han/hun var stødt på, var, at det var uklart, hvad der er obligatorisk og valgfri forberedelse, og at forberedelsen ikke er så systematisk angivet som på den digitale læringsplatform, Lectio, som de studerende er vant til fra ungdomsuddannelsen:

”Det er det, der sådan stresser mig mest.”

Flere andre studerende gav også udtryk for, at Moodle er en udfordring, og at det fx er svært at finde tingene på Moodle:

”Det er fordi, at i Moodle, der er der så mange mapper og inde i de mapper, der ligger der flere mapper.”

”Altså de må rigtig gerne lave sådan en kæmpe make-over af Moodle, jeg troede aldrig nogensinde, at jeg skulle sige det, men jeg savner helt ærligt Lectio. Det gør jeg godt nok.”

Adspurgt i første interviewrunde om længden på en arbejdsuge på universitetet var der enighed blandt de studerende om, at en arbejdsuge er på 37 timer eller mere. I anden interviewrunde vendte vi tilbage til dette spørgsmål og spurgte de studerende, hvilke erfaringer de havde gjort sig. Her lod de studerendes oplevelser til at være noget forskellige. Nogle studerende oplevede, at de bruger mere end 37 timer om ugen på studiet, og at de i det hele taget bruger meget tid på at forberede sig. Andre vurderede, at de bruger mindre end 37 timer om ugen på studiet. Flere studerende påpegede, at arbejdsbelastningen varierer meget over semestret. En studerende nævnte fx, at der i de 37 timer også ligger en forventning om, at de studerende bruger tid på at træne den mundtlige sprogfærdighed, men at han/hun har savnet nogle ideer til, hvordan han/hun skulle gøre dette:

”Jeg føler, at jeg har manglet, hvad jeg skal gøre for at snakke derhjemme med mig selv, så havde man givet mig noget til at gøre det, så havde jeg gerne udfyldt de sidste timer.”

I begge interviewrunder spurgte vi de studerende, hvad de ville gøre eller gør, når de støder på noget, de ikke forstår. I første runde varierede strategierne; nogle studerende nævnte, at de laver en vurdering af, om de begreber, som er svære at forstå, er vigtige for konteksten, og at de i givet fald fx slår begrebet op i en ordbog, googler det eller spørger hinanden. En studerende nævnte dog, at han/hun springer over de begreber, han/hun ikke forstår, og at han/hun antager, at de bliver forklaret til undervisningen, hvis de er vigtige. En anden studerende gav udtryk for, at det at spørge underviseren er den sidste løsning, hvis andre strategier ikke bærer frugt:

”Så spørger man i timen måske, hvis man er helt, helt ude og ikke fatter det.”

I anden interviewrunde svarede mange af de studerende, at de bruger Google, ordbøger og YouTube-videoer og spørger hinanden. Hvis dette ikke løser problemet, spørger de underviseren, om end en del studerende også bekræfter, at de kan finde på at springe over problematiske begreber. I anden interviewrunde supplerede vi med et spørgsmål om, om de havde et godt indbyrdes arbejdsmiljø. En studerende fra Spansk, Sprog og Internationale Studier nævnte i denne sammenhæng, at de havde arrangeret studiegrupper, men at de ikke havde mødtes så meget. Flere af de studerende fra International Virksomhedskommunikation i tysk og spansk nævnte, at man sagtens kan spørge hinanden om hjælp. Dog nævnte nogle, at det ikke sker så meget, og to studerende fra International Virksomhedskommunikation i spansk nævnte, at de ikke gør det så meget omkring forberedelsen til undervisningen. Én af dem gav i denne sammenhæng udtryk for, at dette har overrasket ham/hende:

”Det havde jeg faktisk forventet, at man gjorde mere. Sådan havde jeg forstået universitetet, at man hjalp hinanden meget, sådan før altså, der var nogle der læste det her sådan virkelig grundigt og nogle der læste noget andet virkelig grundigt og sådan. At man sparrede mere [...] Det troede jeg, at sådan var uni.”

3.2.4 PRØVER EFTER 1. SEMESTER

I anden runde interviews spurgte vi de studerende om deres oplevelse af prøverne efter 1. semester, og om prøverne havde påvirket deres motivation. De allerfleste studerende havde haft gode oplevelser med de første prøver, som afhængig af studieretning består af en grammatikprøve¹, et projekt med mundtligt forsvar² og en portefølje³, hvor de studerende genindleverer opgaver, som de har fået feedback på i løbet af semestret, og som de herefter har skullet forbedre. Mange af de studerende fandt grammatikprøven rimelig, mens der var delte meninger om porteføljen. Mange af de studerende mente, at de havde haft et godt læringsmæssigt udbytte af at skulle forbedre deres egne opgaver, og at det dermed er en rigtig god eksamensform:

”Jeg vil også sige, at især porteføljeopgaven det synes jeg, var megafedt, sådan at man laver en opgave og så retter man den, og så lærer man af den, jeg synes, der er meget mere fokus på at lære noget i stedet for bare en karakter.”

¹ På bacheloruddannelserne i International Virksomhedskommunikation i tysk og spansk samt på bacheloruddannelsen i tysk gives der her en karakter efter 7-trinsskalaen. På Spansk, Sprog og Internationale Studier gives der her bedømmelsen ”bestået” eller ”ikke bestået”.

² På samtlige uddannelser gives der her en karakter efter 7-trinsskalaen.

³ På bacheloruddannelserne i International Virksomhedskommunikation i tysk og spansk samt på bacheloruddannelsen i tysk gives der her bedømmelsen ”bestået” eller ”ikke bestået”.

OVERGANGEN TIL ET SPROGSTUDIUM PÅ UNIVERSITETET – EN UNDERSØGELSE AF SPANSK- OG TYSKSTUDERENDES STUDIESTART

En anden nævnte, at han/hun er blevet meget mere opmærksom på sine egne fejl. Der var dog andre studerende, som ikke syntes, det er en "rigtig" eksamen. De studerende havde haft gode oplevelser til det mundtlige forsvar af deres projekter og henviste fx til stemningen som god og afslappet. Dette står i kontrast til flere studerendes forventninger, og flere nævnte, at det er mere afslappet end de eksamener, de oplevede på ungdomsuddannelsen:

"Jeg tænkte 'ej jeg skal til første eksamen ude på universitet, det er sikkert helt forfærdeligt'. Men det var faktisk en rigtig god oplevelse, og jeg var slet ikke så nervøs, som jeg havde tænkt at jeg ville være."

"Jeg var stresset, og jeg var nervøs, og det er jeg altid, det der med når jeg skal præstere [...] i projektet, der var det sådan, at vi fik at vide, at det første projekt, det var egentligt bare for at lære, hvordan det skal gøres, så det var ikke så vigtigt som i, at det skulle være helt perfekt, der er jo ikke nogen karakter, så det er mere sådan at nu skal I lære, hvordan man egentligt skal udføre det, så hjalp det bare til, at jeg blev mere afslappet, og det gik jo også rigtig godt til eksamen, så det var meget bedre, end hvad jeg husker eksamen fra gymnasiet, vil jeg sige. Det var meget mere afslappet."

"Det var mere overraskende med projektet [...] med at det var så afslappende, som det var. Hvor jeg føler at i gymnasiet, så kom man ind, og så sad man der, og så blev man bare stegt i 20 minutter og så var det ud igen, hvor her det er mere en samtaleting, og det har helt klart været positivt overraskende"

Vi spurgte ligeledes de studerende, om prøverne havde påvirket deres motivation. Flere studerende nævnte, at prøverne har påvirket deres motivation i en positiv retning, og ingen mente, at prøverne har påvirket motivationen negativt. I interviewet med de studerende fra Spansk, Sprog og Internationale Studier faldt snakken på bedømmelsesformen, og her var de studerende ikke enige om, hvorvidt det er en fordel at få en karakter eller bestået/ikke bestået. Én efterlyste en karakter for grammatikeksamen, da han/hun mente, det er vigtigt for at vide, hvilket niveau man befinder sig på, hvorimod andre henviste til, at det er rart med bestået/ikke bestået. Én mente dog, at det ved bestået/ikke bestået vil være en fordel at få noget feedback.

3.2.5 LUKNING AF SPANSK- OG TYSKUDDANNELSER VED AALBORG UNIVERSITET

Som nævnt i introduktionen besluttede Det Humanistiske Fakultet ved Aalborg Universitet mellem første og anden interviewrunde at lukke for optaget på bacheloruddannelsen i International Virksomhedskommunikation i tysk og spansk samt bacheloruddannelsen i tysk fra og med efteråret 2020. Kandidatuddannelsen i International Virksomhedskommunikation i tysk og spansk har sidste optag i efteråret 2020. Dette adresserede vi i anden interviewrunde og spurgte til de studerendes tanker om betydningen af lukningerne for dem og deres fremtid. Flere studerende nævnte, at lukningerne havde påvirket stemningen negativt, at det var demotiverende,

OVERGANGEN TIL ET SPROGSTUDIUM PÅ UNIVERSITETET – EN UNDERSØGELSE AF SPANSK- OG TYSKSTUDERENDES STUDIESTART

og at der havde været en del kaos og uvished. Flere studerende nævnte, at vigtigheden af deres uddannelse blev draget i tvivl:

"Man føler også lidt, at det ikke er en prioritet, man føler at vores studieretning ikke rigtig er værdsat."

"Nogle gange kan man virkelig mærke, at ingeniørerne og dem, der læser de andre ikke-humanistiske fag, de bliver prioriteret over os, det er selvfølgelig desværre lidt demotiverende, fordi man føler sig ikke særlig nyttig, hvis man kan sige det sådan."

"Jeg vil da også være ærlig om, at vi snakkede da også om, er det det rigtige nu, siden de lukker den, er det så ikke vigtigt, det her vi laver."

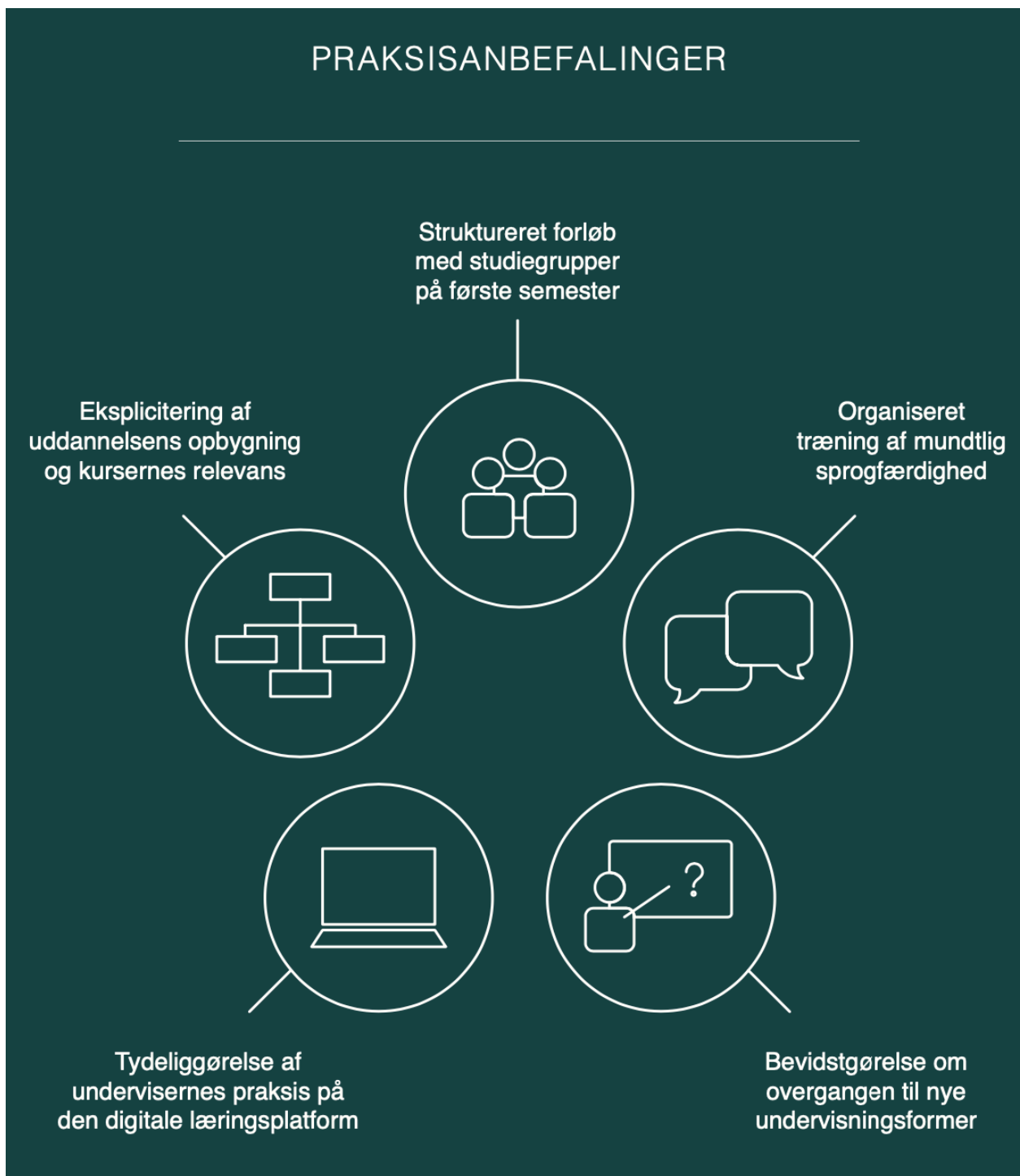
En studerende nævnte, at han/hun tænkte meget på, om kvaliteten af uddannelsen bliver forringet, hvis fx underviserne siger op, før uddannelsen er afsluttet. Flere gav udtryk for, at deres tillid til Aalborg Universitet er faldet. En studerende fra International Virksomhedskommunikation i spansk gav fx udtryk for, at han/hun var nervøs for, om han/hun ikke kunne få lov at gøre sin uddannelse færdig:

"Siger de så til os om et år 'nåh, vi gider faktisk heller ikke, at I bliver færdige her, så det er bare ærgerligt, så det er lige meget'?"

Også de studerende fra Spansk, Sprog og Internationale Studier gav udtryk for, at lukningerne har skabt uvished, selvom deres uddannelse ikke bliver lukket, og at lukningerne vil påvirke studiemiljøet negativt.

4. PRAKSISANBEFALINGER

På baggrund af ovenstående anbefaler vi følgende tiltag, som potentielt kan lette overgangen til de videregående sproguddannelser på universiteterne (jf. Figur 1). Selv om undersøgelsen kun har omhandlet spansk og tysk, forestiller vi os, at anbefalingerne også kan være anvendelige på andre sproguddannelser. Nogle af dem kan måske også være til inspiration for uddannelser i andre fag end fremmedsprog. Nogle af tiltagene kan implementeres inden for rammerne af den eksisterende undervisning, hvorimod andre vil kræve ekstra ressourcer.

Figur 1. Praksisanbefalinger

STRUKTURERET FORLØB MED STUDIEGRUPPER PÅ FØRSTE SEMESTER

Vi foreslår et struktureret og skemalagt forløb med studiegrupper i det første semester, som bl.a. skal understøtte de studerendes brug af hinanden som aktive sparringspartnere samt organiseringen af deres studiearbejde. De studerende inddeles i grupper, som mødes i to skemalagte lektioner i hver uge af undervisningssemestret. Forløbet tilrettelægges ift. semestrets kurser, og underviserne byder ind med relevante aktiviteter til de enkelte uger. Det er vigtigt, at underviserne forsyner de studerende med udførlige instrukser til de aktiviteter, der skal foregå i de enkelte uger.

Vi forestiller os, at studiegrupperne fx kan:

- diskutere læsestof til ugens undervisning, fx ved at gennemføre en *jigsaw*-aktivitet, hvor de enkelte studerende i gruppen forbereder centrale pointer og diskussionspunkter til hver deres del af en faglig tekst, som de efterfølgende præsenterer og behandler i studiegruppen
- samarbejde om løsning af en opgave til ugens undervisning (fx tekstproduktion og cases)
- diskutere planlægning af studiearbejde (fx læsning, skrivearbejde og forberedelse til prøver), også ift. studiejobs
- give *peer feedback* på hinandens skriftlige opgaver (dette kan både ske før indlevering til underviseren og som efterbearbejdning på baggrund af underviserens feedback)

Forløbet har dels til formål at lette overgangen fra ungdomsuddannelsen til universitetet rent fagligt og dels at etablere en produktiv studiekultur, hvor de studerende i højere grad bruger hinanden som aktive sparringspartnere, forpligter sig fagligt til hinanden og føler sig som del af et fællesskab.

ORGANISERET TRÆNING AF MUNDTLIG SPROGFÆRDIGHED

Vi foreslår et systematiseret forløb, hvor de studerende træner deres mundtlige sprogfærdighed i par og/eller grupper. Forløbet skal, udover at styrke de studerendes mundtlige sprogfærdighed, bidrage til at gøre de studerende trygge ved at kommunikere på fremmedsproget. Forløbet kunne fx være organiseret sådan, at de studerende mødes med en underviser i tre skemalagte dobbeltlektioner i hhv. starten, midten og slutningen af semestret til en workshop, og at de studerende desuden mødes i de etablerede studiegrupper imellem disse workshops.

Vi forestiller os, at indholdet fx kunne omfatte:

- diskussion af aktuelle nyheder i fremmedsprogsområdet
- diskussion af en fremmedsproglig streaming-serie
- træning i at tale om specifikke fagområder, herunder teorier og metode
- diskussion af fremmedsproglige podcasts udvalgt i samarbejde mellem studiegruppen og underviseren

OVERGANGEN TIL ET SPROGSTUDIUM PÅ UNIVERSITETET – EN UNDERSØGELSE AF SPANSK- OG TYSKSTUDERENDES STUDIESTART

Det er fælles for ovenstående forslag, at de studerende skal give hinanden konstruktiv feedback på deres mundtlige sprogfærdighed. Tanken er, at den første workshop igangsætter det samlede forløb, og at de to næste workshops tager udgangspunkt i de aktiviteter, de studerende har lavet i studiegrupperne.

BEVIDSTGØRELSE OM OVERGANGEN TIL NYE UNDERVISNINGSFORMER

Vi foreslår, at underviserne i højere grad italesætter over for de studerende, hvordan undervisningen på universitetet vil være forskellig fra det, de studerende har været vant til på deres ungdomsuddannelse. Vores undersøgelse har tydeliggjort, at de studerende er bevidste om, at overgangen medfører nye undervisningsformer, men samtidig, at de ikke er klar over, hvad disse indebærer. Formål med denne bevidstgørelse er at forberede de studerende, så de hurtigere bliver fortrolige med de nye undervisningsformer, og så vi forhåbentlig kan komme frustrationer og tvivl i forkøbet.

Vi forestiller os, at bl.a. følgende kan italesættes:

- at fremmedsprogsundervisningen varetages i en hel række forskellige kurser frem for som på ungdomsuddannelsen, hvor kurset blot hedder "tysk" eller "spansk", fx at grammatik er en selvstændig disciplin
- at grammatikundervisningen i mindre grad er induktiv og bærer præg af at være en systematisk gennemgang af grammatiske emner med en relativt hurtig progression
- at der er større fokus på sproglig korrekthed
- at undervisningen indebærer færre skift i aktiviteter, end de studerende er vant til fra deres ungdomsuddannelse, hvor den er langt mere sekventiel
- at de skal indstille sig på, at en større del af faglitteraturen vil være på fremmedsproget (afhængigt af semester)
- at den enkelte underviser har undervisningsfrihed, herunder frihed ift. hvordan vedkommende bruger den digitale læringsplatform

TYDELIGGØRELSE AF UNDERVISERNES PRAKSIS PÅ DEN DIGITALE LÆRINGSPLATFORM

Vi foreslår, at den enkelte underviser ekspliciterer over for de studerende, hvordan han/hun bruger den digitale læringsplatform i det enkelte kursus, herunder:

- hvordan underviseren angiver de enkelte kursusganges indhold og læringsmål, fx ved at uploade en separat semesterplan eller ved at oprette og beskrive de enkelte kursusgange på den digitale læringsplatform
- hvordan underviseren angiver forberedelse til undervisningsaktiviteter, fx om uploadet/angivet faglitteratur er obligatorisk eller supplerende læsning, og om uploadede øvelser skal forberedes hjemme eller først skal arbejdes med i en kursusgang

OVERGANGEN TIL ET SPROGSTUDIUM PÅ UNIVERSITETET – EN UNDERSØGELSE AF SPANSK- OG TYSKSTUDERENDES STUDIESTART

- hvordan skriftlige opgaver afleveres til underviseren, samt hvordan de returneres til de studerende (fx igennem den digitale læringsplatform eller på e-mail)

Formålet med dette er at gøre de studerende fortrolige med den enkelte undervisers brug af læringsplatformen og på den måde komme frustrationer og tvivl i forkøbet. Dette ville til dels også kunne opnås gennem en strømlining af undervisernes praksis på den digitale læringsplatform.

EKSPLICITERING AF UDDANNELSENS OPBYGNING OG KURSERNES RELEVANS

Vi foreslår, at uddannelsens opbygning og de enkelte kursers relevans tydeliggøres over for de studerende, herunder fx:

- at de studerende får en samlet introduktion til uddannelsens opbygning og hensigten med denne
- at underviserne tydeliggør relevansen af det enkelte kursus ift. uddannelsens samlede faglighed

5. AFRUNDING

Med dette projekt har vi ønsket at undersøge studerendes overgang fra deres ungdomsuddannelse til et sprogstudium på universitetet med det udgangspunkt, at denne overgang er central for deres videre faglige udvikling. Det har vi gjort ved at observere tysk- og spanskundervisning på ungdomsuddannelser og ved at afholde to runder fokusgruppeinterviews med nye studerende på tysk- og spanskuddannelserne på Aalborg Universitet. Observationerne gav os bl.a. indsigt i den sprogundervisning, de studerende var vant til, før de startede på universitetet, og fokusgruppeinterviewene gav os et interessant indblik i de forventninger, de studerende havde til deres sprogstudium, da de startede, samt de oplevelser de fik i løbet af deres første studietid. På baggrund af vores undersøgelser har vi udviklet fem praksisanbefalinger som potentielt kan lette overgangen til de videregående sproguddannelser på universiteterne. For hver praksisanbefaling har vi desuden skitseret et antal eksempler på tiltag, som kunne gavne de studerendes start på universitetet. Det er vores håb, at de kan være til inspiration for sproguddannelser både på Aalborg Universitet og andre universiteter, og måske kan nogle af dem også tjene som inspiration for uddannelser inden for andre fagområder. Det er vigtigt at huske på, at praksisanbefalingerne tager afsæt i den hverdag, de sprogstuderende oplever ved Aalborg Universitet, hvilket betyder, at anbefalingerne kan have mere eller mindre relevans for sproguddannelserne på andre universiteter afhængig af deres praksis. Ligeledes kan der være praksisser, som allerede fungerer godt på Aalborg Universitet, og som derfor ikke afspejles i de udarbejdede praksisanbefalinger, men som andre sproguddannelser kan lade sig inspirere af ved at læse rapportens resultater.

OVERGANGEN TIL ET SPROGSTUDIUM PÅ UNIVERSITETET – EN UNDERSØGELSE AF SPANSK- OG TYSKSTUDERENDES STUDIESTART

Det har ikke været en del af projektets formål at undersøge frafaldet på de pågældende semestre og mulige årsager dertil, men det er vores forhåbning, at praksisanbefalingerne kan bidrage til fastholdelse af de studerende, idet vi via disse potentielt kan komme mulige frustrationer og uindfrie forventninger hos de studerende i forkøbet. På den måde forestiller vi os, at den samlede motivation er højere, hvilket vi ser som en forudsætning for at opnå den nationale sprogstrategis målsætning om og Det Nationale Center for Fremmedsprogs arbejde for, at flere studerende opnår solide sprogkompetencer.